

OBILJEŽENA 25. OBLJETNICA SMRTI
FRA JOSIPA LEONARDA TANDARIĆA
(KOTARI, 6. XI. 2011. G.)

U Samostanu franjevac trećoredaca glagoljaša sv. Leonarda u Kotarima, 6. studenoga 2011. godine na blagdan sv. Leonarda, obilježena je 25. obljetnica smrti uglednoga hrvatskoga jezikoslovca, slavista i glagoljaša, franjevca trećoredca fra Josipa Leonarda Tandarića (Kotari, 4. svibnja 1935. – Zagreb, 23. siječnja 1986.).¹ U organizaciji Staroslavenskoga instituta i Provincije franjevac trećoredaca glagoljaša sa sjedištem u Zagrebu, ova je godišnjica obilježena svečanim misnim slavljem na hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku, komemoracijom i postavljanjem spomen-ploče fra Leonardu Tandariću na pročelje crkve sv. Leonarda u kojoj je on i kršten.

Tom su se svečanom prigodom, u njegovu rodnom mjestu Kotarima, uz članove uže i šire obitelji okupili njegovi brojni prijatelji, poznanici, kolege i suradnici: znanstvenici i djelatnici Staroslavenskoga instituta – s kojim je surađivao od 1959. g., gdje je postao

asistent 1973. g. i u čiju su povijest (napose uz to u povijest institutskoga časopisa *Slovo*) zauvijek upisani njegov plemenit lik i životno djelo uzorna znanstvenika;² profesori Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – na kojemu je 9. veljače 1968. g. diplomirao hrvatski jezik i jugoslavenske književnosti, 30. listopada 1973. g. obranio magistarsku radnju *Jezik sekvencija u hrvatskoglagojskim misalima* te 26. siječnja 1979. g. obranio doktorsku disertaciju *Glagoljaški ritual*;³ profesori Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – gdje je od 1957.–1963. g. završio studij i postdiplomski studij teologije; ugledni članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – čije je znanstvene skupove, napose o hrvatskoj knjizi i glagoljaštvu, obogatio zapaženim znanstvenim doprinosom; te članovi Društva prijatelja glagoljice.

Misno je slavlje na hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku predvodio tajnik Provincije franjevac trećoredaca glagoljaša fra Kristijan Kuhar, uz koncelebraciju provincijala fra Ivana Paponje, gvardijana Samostana sv. Leonarda, fra

¹ Usp. V. LUČIĆ, Doprinos Leonarda Tandarića istraživanju glagoljaštva. *Glagoljica i hrvatski glagolizam: zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa povodom 100. obljetnice Staroslavenske akademije i 50. obljetnice Staroslavenskoga instituta (Zagreb-Krk 2.-6. listopada 2002.)*. M.-A. Dürriegl, M. Mihaljević, F. Velčić (ur.). Zagreb: Staroslavenski institut – Krk: Krčka biskupija, 81–88.

² Usp. A. NAZOR, In memoriam: Josip Tandarić. *Slovo* 36, 1986, 227–238.

³ Usp. S. DAMJANOVIĆ, In memoriam Josipu Tandariću., *Croatica XVI.*, 1985., 198–200.

Lovre Jelušića i subraće pokojnoga fra Leonarda. U homiliji posvećenoj svetomu Leonardu čiji se blagdan slavio, napose je istaknuo da – upravo kako se s osobitim blagdanskim štovanjem sjećamo djelâ svetaca kao primjera za ostvarivanje kršćanskoga života, tako i u osobama koje su, poput fra Leonarda Tandarića, obilježile našu povijest i znanost – trebamo gledati primjere, od njih učiti i na njihovim temeljima nastaviti naša znanstvena istraživanja i ostvarivanja doprinosa hrvatskoj kulturi, povijesti i znanosti. Svečanost liturgijskoga slavlja pjevanjem na crkvenoslavenskom jeziku animirao je zbor Društva prijatelja glagoljice »Baščina«.

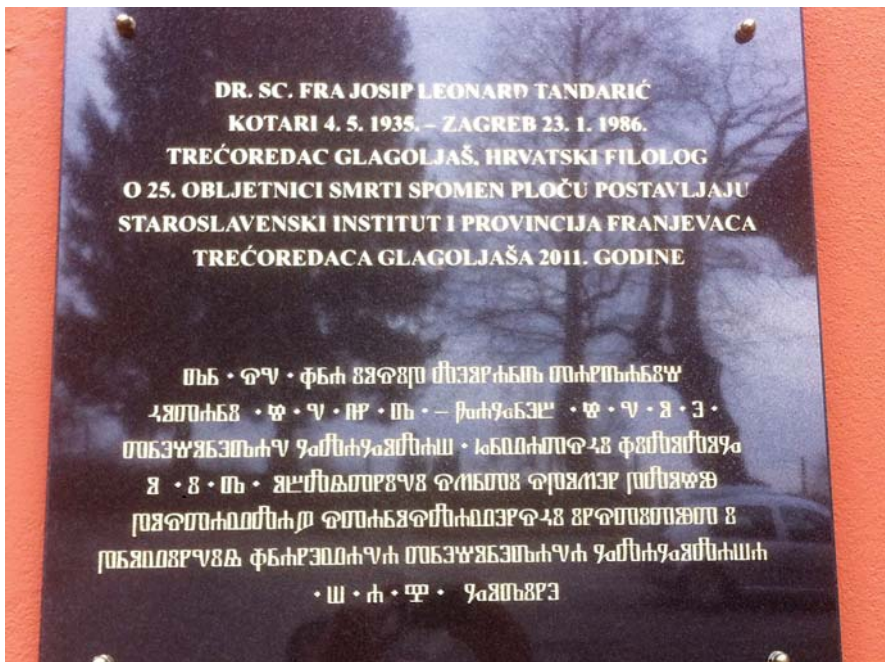
Poslije sv. Mise održana je u crkvi prigodna komemoracija njegovu plemenitu liku i djelu. Govoreći o njegovu redovničkom profilu, fra Kristijan Kuhar istaknuo je nekoliko crtica iz fra Leonardova života koje su ga obilježile osebujnom prepoznatljivošću među braćom u Provinciji: »Kao trećoredac imao je 'svoj stil', tj. bio je klasični redovnik, patnik za samostanom koji odiše trećoredskim kontemplativnim i pokorničkim ozračjem, bio je jednostavan čovjek, društven i bratski otvoren prema svima, ali opet odgovoran i radišan. (...) Njegova je trećoredska duhovnost, stečena odgojem, asketska duhovnost koja je ostavila trag i na njegovu znanstvenom radu: biti točan, marljiv, gotovo savršen, uporan, hrabar, gotovo tvrdoglav u analizi ispočetka, kasnije isto tako u sintezi, a opet franjevački jednostavan, duhovit, iskreno ponizan i

nenametljiv – pravi mali brat«.

U ime Staroslavenskoga instituta Milan Mihaljević ukratko se potom osvrnuo na fra Leonardov znanstveni rad: »Tandarić je bio vrstan filolog, ali usudio bih se reći da je ponajprije ipak bio rasni, rođeni jezikoslovac i to jedan od onih koji s većim zadovoljstvom čitaju gramatike nego književna djela. Velika je njegova uloga i u pobijanju predrasude da su hrvatski glagoljaši bili priprosti, neuki seoski popovi koji su slabo poznavali latinski jezik s kojega su prevodili tekstove, ali i crkvenoslavenski jezik kojim su se u bogoslužju služili. Tandarić je, kao nitko prije njega, veliku pozornost u svojim istraživanjima posvetio tekstovima koje hrvatski glagoljaši nisu preuzimali iz starijih ćirilometodskih matica, nego su ih sami morali prevesti s latinskoga. Utvrdio je da su glagoljaši prevoditelji dobro znali latinski i crkvenoslavenski i da odstupanja od crkvenoslavenske norme u njihovim prijevodima nisu posljedica neznanja«.⁴

Poslije komemoracije uslijedio je ispred crkve svečani čin otkrivanja spomen-ploče fra Josipu Leonardu Tandariću koju su za ovu obljetničku prigodu dali izraditi Staroslavenski institut i Provincija franjevac trećoredaca glagoljaša. Pozlaćeni dvopismeni natpis hrvatskom uglatom glagoljicom i latinicom na ploči glasi:

⁴ Usp. M. MIHALJEVIĆ, Josip Leonard Tandarić, *Vjesnik franjevaca trećoredaca* 49/4, 2011, 214–215.

Legenda: Fotografija spomen-ploče fra Josipu Leonardu Tandariću na pročelju crkve sv. Leonarda u Kotarima (foto: Kristijan Kuhar)

Na pročelju crkve u Kotarima zajednički su je otkrili ravnateljica Staroslavenskoga instituta Marica Čunčić i provincijal Provincije franjevac trećoredaca glagoljaša fra Ivan Paponja.

Otkrivenu spomen-ploču fra Josipu Leonardu Tandariću blagoslovio je potom provincijal franjevac trećoredaca glagoljaša fra Ivan Paponja, a ravnate-

ljica Staroslavenskoga instituta Marica Čunčić srdačno je zahvalila franjevcima trećoredcima za dugogodišnjju, iznimno plodnu suradnju, te napose – za osobu fra Josipa Leonarda Tandarića koji je svojim likom i djelom zadužio ne samo svoju redovničku Provinciju, već i Staroslavenski institut i cjelokupnu hrvatsku znanost.

KRISTIJAN KUCHAR